

ANGULATAN (2n. Saria)

Bear ba da arrantzarik maltzur eta guzurtiena izaten da angula arrantza.

Itxas sarreratik asi eta ibaian gora, parol argi motelak ikusten dira erreka zokodietan.

Lurretik, leorretik diarduenak izaten dira, arrantzale jatorrak baiño, kale-baserriar, arotz eta bestelako ogibidetakoak geiago.

Gau otz eta illunak izaten dira orretarako egokie-nak. Euri-lantxe, sirimiri ta abar noz-nai. Beti ur illun eta "goi tapauetan" aberatsen.

Angularien tresnak iru dira: Baia, kutxa eta parol argia. Kutxa zapala izaten da, egurrezkoa, baiña barren-go egal baten, baikada bakoitzean angula ta ur batera bertaratzen diran lez, ur ori kanpora atarateko alanbrezko sare estu zatitxo bat ipinten dala, ortarako egiten dan zuloan, angulak barik urak bakarrik urten dagian. Ortik gorakoa gizonen jantziak dira. Txapel edo txanoa, gaueko otzaren aurkako jantzi zakar eta oiñetako lodi eta bustirako egokiak.

Onela gertuta bere tokian leiatsu eta setatsu ekin bear izaten dautsa angulariak, baia beti be goruntz duan uraren aurka bear aiña uretan sartuta erabilten.

Angulari bat toki baten, aldatu barik, igarten ba da... amua espanean, esaten dakie arrantzaleak. Au da, zur ibilteko, ziurretik arrantza itxurotsua egiten ibiliko dala-ta.

Gitxi gorabera jakiten da zein tokitan nor dagon.

Batzuk, jakiñarren, erantzun egitsurik emoten ez dabelako, beste aldetik zirikalariak eukiten dabez, edo ta alkarri deika ibilten dira, erdi jakin-miñez, erdi akulari:

—Eup! Ta? Askó?

—Bat-bi, bat-bi or nabil.

—Bat bi bakarrik? Izango dira amabi! Gaur be zугan-dik urrun ez dira ibiliko libra bi!

—Eta ortik?

—Emen batzutan uts eta bestetan bits.

—Sartu ziri ori beste bateri!

Orrelaxe luzatu eta eteten da gaua.

Ezer ez dagonetan, edo banakak bakarrik dabil-tzanetan, ba dakie aldarak egiten, toki batetik bestera aldatzen.

Kontuan euki mare gorakuan arrantza bear izaten dala, eta ez edonoiz.

Angulea itxasotik sartzen da. Pelota andi ta biribilletan sartzen da, pillotuta, eta bereala banakatzen joaten da, pelotea desegin arte, ur gozoa igarri orduko, eta ibaian zear zabaltzen joan, erreka-aren egaletik gora. Itar-giak be ba dauka zer ikusi angula sarreretan.

Batzuk, erreka ertz batetik bestera ariñago ibilteko, ba dakie, batez be ingurutako baserriarrak, txaneletan ibilten. Txanelak deitzen deutse batel zapalei, batez be erreka ondoetan lurak daukezanak erabilten dabezen txalopei.

Orrelako baten ebillan bein Adiran izeneko bat, Artibai ibaian, goi aldean, Errenteri auzoaren aurrez-aurre, Arkatxa deritxan ur-ertzean. Adiran begi bakardun gazte lerdena zan, inguru aretako baserri baten bizi zana.

Buruan be sartu ez areri goian, bide egalean, zetan ebillanka, iñor urduri egon eikeanik.

Goian, errepidean ebiltzanak, txapel okerrak ziran. Arkatxa alde orretan, bideak errebera egiten dau eta beko zuloa eskutuan geratzen da gokoentzat. Gainera arta zar eta bestelako berezko txaraka, larre eta sasiz betea dago. Origaitik beko txaneletik ezin igarri, baina tartetan argia bai, parol argia, kandela argia, erdi kiñuka lez ikusten eben.

Alako baten txapel okerrak, egon eziñez, fri! fri! fri!... txistua joten asi ziran.

Eta Adiran, bear ba da bere lekua iñori ez salatzearen, isil, geldí bere tokian, baia uretan sartu ta atara, ezelako zarata barik, eta bere kutxatxuan ustuten, baian agertzen ziran angula zirin mirrin banakak.

Barríro be txistuka zaindariak, lar eta sasi artean tarteka oartzen zituen argi kinuei begira.

Adiran'ek jaramonik ez.

Ori ikusita gero ta keisu ta larriago zaindariak fri!

SARIKETA

fri! fri! Eta Adiran'ek, alako baten, adiskide zirikalarien bat izango zalakuan, Penalty! erantzun.

Zaindariai zur, gero ta urduriago, edozein unetan tiroka egiteko gertuten. Orrelakorik pentsatu barik eta bere kala tokian angula banakak baiño ez egozala ikusita, an dua Adiran toki aldaketa egiten, Errenderiko zubi azpira.

Zaindariai, errepidetik eskutuan bere ibillera jarraitzen.

Errenderiko zubi azpian geratu zan Adiran bere txanelagaz, an beste denporaldi bat arrantzan jarraitzeko asmotan, eta gelditzen ikusi ebenean, an duaz izerdi likiñetan Goitizko bide artetik zear, Kitarraneko etxe ertzeraino, txapel okerrak fri! fri! fri! txistua jotzen eta "alto" "alto" deika.

Adiran'en oraindik bere atzetik zeintzuk ebiltzan igarri barik, lagun batzuk ziralakoa, aren txistu otsei Gol! Gol! erantzun eutsen.

Guardiak urreratu jakozan, bata bestearen atzetik, ta Adiran "sursum korda", ikusten ebana sinistu eziñik.

Zaindariai, ezelako begiramen barik, garratz: Zetan zatoz onera? Zetan?

Adiran'ek: Arraiñetan.

—Nun dakazuz arrainak? Nun?

—Eta Adiran'ek, ia utsik, garau banakak egozan angula kutxa erakutsiaz: Ara emen.

—Baina ez dozu esan ba arrainetan zabilzala? Arraiñak nun dozuz? Emen arbola orriak baiño ez dagoz. Zetan ibili zara? Nora jaurti dozu erabillazuna?

Itxuraz bikote arek sekula angularik ez eban ikusi ta artean kontrabandoren bat ebillalakuan, kuartelera eroan bear ebela adierazo eutsoen Adiran'eri.

Inguruko baserritar "maisu" bat agertu eta sartu zan euren artean. A asi zan zaindariei esaten mutil a nor zan eta zelako arrantzan ebillan.

Alperrik.

Adiran berberak "komedia" jarraitu naian, baserritarrari agindu eutsan isil egoteko, berak konponduko zala-ta.

Eta txanela lotu ta Adiran'ek: Zelan nai dozue joatea, bai, parol eta kutxa ta guzti?

—Ez. Itxi "panderu" ori eta parola, baina etorri kutxagaz.

Eta Adiran aurretik eta zaindariai atzetik, an daroe, bere angulatako kutxeagaz, batelean ez bustiteko erabillazan uretako botin eta guzti kuartelera.

Goizaldea zanez, atezain egoanak kaboa agertu arte euki eban atadian.

Ara eroan eban bikoteak ez eutsan itxi nai izan Adiran'eri, gauzak argitu barik eta erabillan kontrabandua salatu eta bear zan "lotsa" sartu barik.

A zelako "gol" a sartu neutsen, esaten eban barrezka geroago Adiran'ek.

Gainera kaboa Kantabria'koa zan lez, ain zuzen be angula asko arrantzaten dan Unkera aldekoa, ez jakin gero zelako "irakatsia" emongo eutsen alako urduritasun eta kezka serbitsua bete eben zaindari bie.

Adiran'eri, ia biar libratxuren bat artzen dozun, esan, eta barrezka bialdu eban kaboa.

ZUBIKARAI'tar AUGUSTIN